

U&H-UITVOERINGSPROGRAMMA 2026
Deel I - Algemeen

Opsteller

Organisatie : Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Adres : Postbus 2095
1620 EB HOORN
Bezoekadres : Dampten 2
1624 NR HOORN

Opdrachtgever

Organisatie : Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Contactpersoon : Q.M. Foppe
Telefoon : 088 – 10 21 300
E-mail : postbus@odnhn.nl

Datum

1 oktober 2025

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1. Inleiding	1
2. Algemeen	2
2.1 Vertrekpunten & ontwikkelingen	2
2.2 Werkzaamheden	2
2.3 Randvoorwaarden	2
2.4 Samenwerking	2
3. Van strategie naar opgaven	3
3.1 Evaluatie U&H-strategie	3
3.2 Maatschappelijke opgaven	4
3.3 Prioriteren en herprioriteren	4
4. Focuspunten	5
4.1 Veiligheid waarborgen	5
4.2 Gezondheid	5
4.3 Kwaliteit van de leefomgeving verbeteren	5
4.4 Beschermen van de waarde van de natuur	5
5. Inzet op maatschappelijke opgaven	6
5.1 Energietransitie	6
5.2 Landbouwtransitie	7
5.3 Woningbouwopgave	8
5.4 Vervanging infrastructuur	9
5.5 Klimaatadaptatie	10
5.6 Circulaire economie	11
5.7 Specifieke taken in 2026	12
5.8 Algemene ondersteunende taken	12
5.9 Vertaling naar het UP-2026	12
6. Versterking U&H-stelsel	13
Bijlage 1 – Deel I: Gesommeerd overzicht voorlopige aantallen en uren 2026 gemeenten	14

Samenvatting

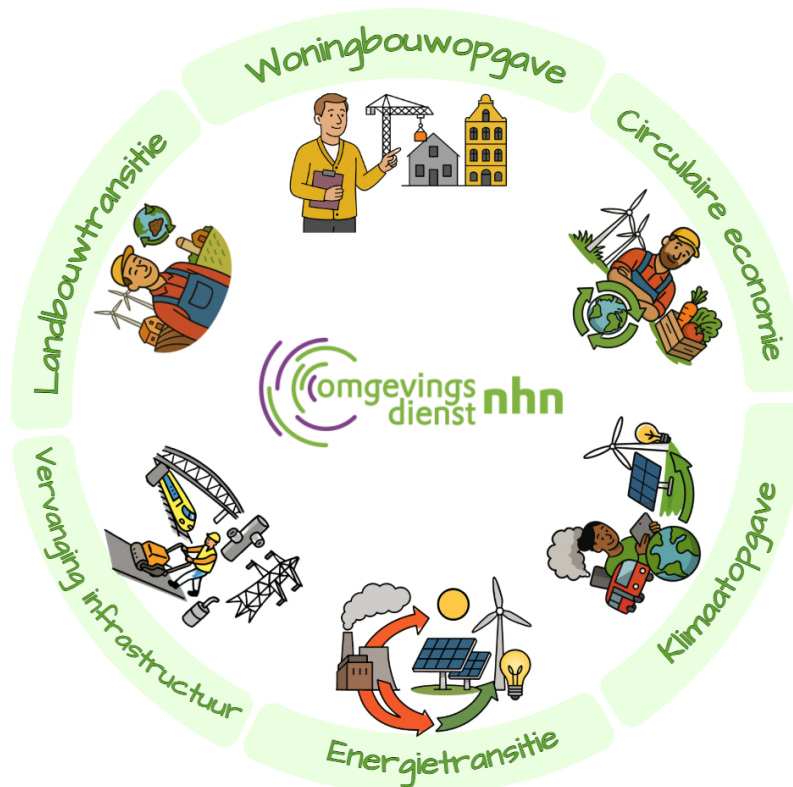
De OD NHN levert een directe en indirecte bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke opgaven van haar zeventien deelnemers. Wij onderscheiden in onze U&H-strategie en in dit UP zes hoofdogaven:

- Energietransitie – Overschakeling naar duurzame energie en energiebesparing
- Landbouwtransitie – Naar duurzame, natuur inclusieve en emissiearme landbouw
- Woningbouwopgave – Versnellen woningbouw met oog voor natuur
- Vervanging infrastructuur – Vernieuwing verouderde netwerken met omgevingskwaliteit
- Klimaatadaptatie – Aanpassen aan hitte, droogte en wateroverlast
- Circulaire economie – Grondstoffen hergebruiken en ketens sluiten regionaal

Daarnaast richten wij ons op de focuspunten uit de regionale U&H-strategie en zijn er meer algemene, overkoepelende taken die op voorhand niet specifiek aan een of meer van deze opgaven te verbinden zijn. Hierbij moet gedacht worden aan onder andere administratieve en algemene juridische ondersteuning en het toepassen van bestuurs- en strafrecht. Op basis van bestuurlijke keuzes krijgen (wettelijke) taken soms een lage prioriteit. In 2026 zijn dit bijvoorbeeld zeer zorgwekkende stoffen en de Wet werkgebonden personenmobiliteit.

In dit document wordt de eerste stap gemaakt naar een integraal, opgavegericht programma. In Deel I geven wij informatie over onze bijdrage aan uw maatschappelijke opgaven. Deel II is feitelijk onze offerte voor 2026 aan u.

In dit uitvoeringsprogramma wordt per opgave een toelichting gegeven op de inhoudelijke context. De opgaven uit de U&H-strategie zijn met prioriteit geduid en onze bijdrage is herkenbaar weergegeven.

Door te investeren in de relatie hebben wij goed contact met onze deelnemers en blijft de integrale samenwerking sterk. Zo zorgt de Omgevingsdienst samen met haar deelnemers en ketenpartners voor een professionele, integrale en op samenwerking gerichte aanpak. De inzet van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering is afgestemd op de beleidsdoelen en ambities die per opgave gelden. Deze inzet is gericht op maximale effectiviteit, maatschappelijke relevantie en regionale samenhang ten aanzien van het gelijke speelveld.

Het Uitvoeringsprogramma 2026 wordt vastgesteld door de zeventien colleges. De gemeenten en provincie laten hun gemeenteraden, respectievelijk Staten weten wat er in het UP-2026 staat.

1. Inleiding

Voor u ligt het geheel herziene Deel I van het uitvoeringsprogramma van de OD NHN voor 2026. Het jaarlijkse uitvoeringsprogramma helpt u en ons om de inzet op advies, vergunningen, toezicht en handhaving, en alle taken daaromheen samen goed te regelen.

Dit document markeert de eerste stap naar een integraal, opgavegericht en mogelijk meerjarig programma. Interessant daarbij is dat het onderscheid tussen basistaken, plustaken, gemeentelijke taken en provinciale taken vervaagt. Dit maakt onze integrale ketenbijdrage aan de brede maatschappelijke opgaven beter zichtbaar. Het programma is gebaseerd op de landelijke uitdagingen in de fysieke leefomgeving, uw coalitieakkoord, bestuurlijke prioriteiten en beleidskaders. De gebieds- en risicoanalyse en onze meerjarige ervaring met de uitvoering vormen hierin onze inbreng. Op deze manier slaan we de brug tussen beleid en uitvoering in één document.

Vooralsnog is dit vooral beschrijvend in het algemene deel, maar op termijn wordt dit omgezet naar een programmatische aanpak in het uitvoerende deel. Deel I van het programma is toegespitst op onze opgavegerichte aanpak. Deel II bevat onze gezamenlijke prognose van de uit te voeren werkzaamheden in aantallen en uren en vormt zakelijk gezien onze offerte aan u.

De uitgebreide toelichting op de inhoudelijke taakomschrijving en werkzaamheden van de OD NHN – die voorheen in Deel I was opgenomen – is daarmee vervallen. Ook veronderstellen wij de vastgestelde, regionale U&H-strategie als bekend. De focuspunten en ontwikkelthema's zijn in de U&H-strategie nader toegelicht. Voor de strategische onderbouwing wordt hiernaar verwezen. Ook de al in andere documenten vastgelegde keuzes of landelijke ontwikkelingen zijn – met uitzondering van de versterking van het stelsel – buiten beschouwing gelaten.

Doordat wettelijke en bovenwettelijke taken niet langer worden beschreven, maar de bijdrage aan de maatschappelijke opgave centraal staat, wordt de omvang van het uitvoeringsprogramma beperkt en de leesbaarheid en herkenbaarheid vergroot.

De nieuwe inrichting van het uitvoeringsprogramma wordt de komende jaren verder ontwikkeld. Er is daarbij alle ruimte om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Een opgavegerichte benadering staat daarbij centraal, met als doel op termijn toe te groeien naar een meerjarig programma dat zoveel mogelijk aansluit bij de collegeperiode.

2. Algemeen

Dit document bevat voor het eerst het geaggregeerde UP voor de OD NHN in 2026. Per deelnemer is het programma opgenomen in aparte bijlagen. Het UP en de bijlagen dienen ook als instrument voor sturing op ontwikkelingen binnen de taakvelden en de transitieopgaven waar wij als gezamenlijke overheden voor staan.

2.1 Vertrekpunten & ontwikkelingen

De Uitvoerings- en Handhavingsstrategie OD NHN 2024-2027 (hierna: U&H-strategie) vormt het vertrekpunt voor de taken die beschreven zijn. In deze strategie geven gemeenten en provincie invulling aan een opgavegerichte uitoefening van de taken. De U&H-strategie geeft inzicht in de manier van prioriteren en de inzet van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering om doelen te bereiken. Daarmee maakt de OD NHN maatschappelijke initiatieven mogelijk en dragen wij bij aan een schone, veilige en duurzame leef- en werkomgeving in de regio.

In dit UP-2026 is in Deel II een inschatting gemaakt van de door ons uit te voeren werkzaamheden in aantallen en uren. Het is gebruikelijk dat accenten binnen de werkzaamheden in de loop van de tijd verschuiven. Bijvoorbeeld door de wisseling van bestuurlijke prioriteiten bij deelnemers, wijzigingen in wet- en regelgeving of door verandering in de marktvraag of conjunctuur. In die gevallen kan een specifiek product of dienst meer of minder aandacht vragen dan verwacht. Als zich een dergelijke situatie voordoet, wordt in overleg met de betreffende opdrachtgever, binnen of buiten het UP-2026, naar mogelijkheden gezocht.

2.2 Werkzaamheden

De OD NHN voert wettelijk vastgelegde basistaken en keuzevrije plustaken voor haar deelnemers uit. Onze producten en diensten staan beschreven in de producten- en dienstencatalogus (PDC). De toegevoegde waarde van de OD NHN ligt in de bundeling van deskundigheid en ervaring. Dit UP-2026 bevat zowel de basis- als plustaken die de OD NHN uitvoert voor de gemeenten en provincie. In het UP wordt primair inzicht gegeven in wijze waarop invulling wordt gegeven aan de in de U&H-strategie vastgestelde richting.

2.3 Randvoorwaarden

De uitvoering van het UP vindt plaats binnen een vastgesteld kader van randvoorwaarden. Deze randvoorwaarden waarborgen kwaliteit, uniformiteit en zorgvuldige taakuitoefening. De taken die de OD NHN uitvoert of kan uitvoeren, zijn vastgelegd in de PDC. Daarnaast zijn dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) en mandaatbesluiten gehanteerd om de juridische basis en afbakening van de uitvoering te borgen. Een hoge mate van uniformiteit in de uitvoering is gewenst. De principes van een gelijk speelveld en rechtsgelijkheid zijn daarbij leidend. Hierdoor worden vergelijkbare situaties op gelijke wijze behandeld. Tegelijkertijd is er ruimte voor innovatie en maatwerk, waarmee lokale prioriteiten en specifiek beleid kunnen worden ingepast.

Een strikte, organisatorische scheiding van functies tussen vergunningverlening en toezicht/handhaving is gewaarborgd om belangenverstrengeling te voorkomen. In het verlengde hiervan vindt roulatie van toezichthouders plaats zodat medewerkers geen langdurig toezicht houden op dezelfde bedrijven. Tot slot zijn landelijke kwaliteitscriteria van toepassing op de strategische kaders, het werkproces, de inhoud en de kritieke massa. De OD NHN streeft ernaar om volledig aan deze criteria te voldoen.

2.4 Samenwerking

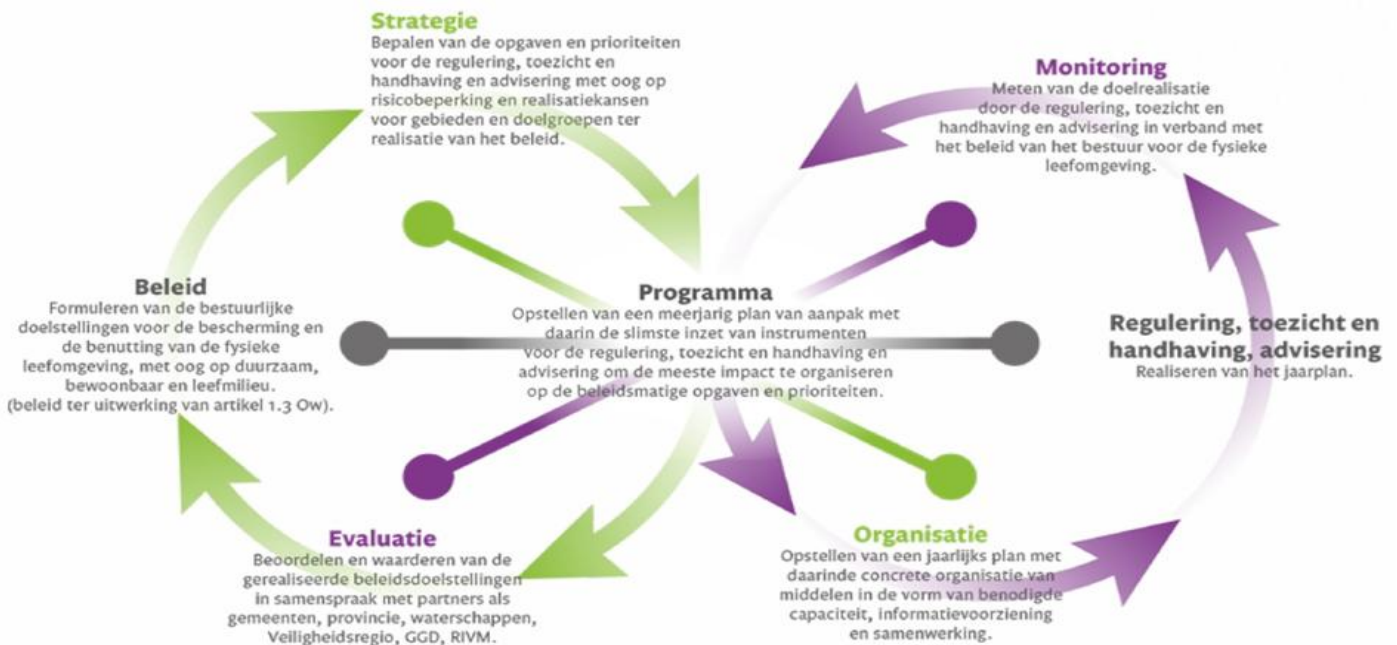
De OD NHN zet zich in voor de leefomgeving door actief samen te werken met alle belanghebbenden. Samenwerking vindt plaats met partners op landelijk, provinciaal, (boven)regionaal en lokaal niveau. Landelijk zijn omgevingsdiensten verenigd in koepelvereniging Omgevingsdienst NL. Op lokaal niveau werkt de OD NHN traditioneel samen met gemeenten, de provincie, politie, justitie, waterschappen, terreinbeheerders en de vier andere omgevingsdiensten in de provincie. Van recentere datum is de samenwerking met de zwembadbranche en met het bedrijfsleven op het gebied van onder andere circulaire economie en woningbouw en de landbouwtransitie.

Naast de vertrouwde samenwerking op dossierniveau werken de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland samen op een aantal inhoudelijke onderwerpen. Met een tweetal externe adviesbureaus is in 2025 gekeken naar het toekomstige samenwerkingspotentieel en de vorm waarin de samenwerking plaatsvindt. De Samenwerkingsagenda van de vier omgevingsdiensten is daarop herzien en wordt in 2026 en verder uitgevoerd.

3. Van strategie naar opgaven

Voor de koppeling van beleid en uitvoering wordt in het U&H-stelsel gebruikgemaakt van de Big 8 (zie onderstaande afbeelding). De verankering van de U&H-strategie in het jaarlijks UP ligt op de grijze lijn: beleid – programma – realiseren jaarplan. In het UP-2026 wordt de volgende stap gezet om die programmatische verbinding inzichtelijk te maken. Die ontwikkeling is hiermee niet afgerond. In volgende UP's wordt verdere verbreding en verdieping gerealiseerd.

Afbeelding 1: Big 8

In de U&H-strategie wordt de systematiek beschreven voor de risicoanalyse en de vaststelling van prioriteiten. Deze systematiek omvat de strategische fundamenten, opgavengerichte beleidskaders, de vertaling naar prioriteiten en de gerichte inzet van advies, vergunningverlening en toezicht en handhaving. Voor de onderbouwing van dit UP wordt nadrukkelijk aangesloten bij de U&H-strategie. Voor inhoudelijke toelichting wordt, met het oog op de leesbaarheid, verwezen naar de strategie zelf.

3.1 Evaluatie U&H-strategie

De U&H-strategie vormt het fundament onder de wijze waarop de OD NHN invulling geeft aan advisering, vergunningverlening, toezicht en handhaving. Een periodieke evaluatie van deze strategie is van belang om te toetsen of de gekozen uitgangspunten, maatschappelijke opgaven en uitvoeringsprioriteiten nog actueel en effectief zijn.

In de evaluatie wordt gekeken naar de mate waarin de doelstellingen per opgave zijn gerealiseerd, de uitvoerbaarheid van het strategisch kader in de praktijk, aansluiting bij nieuwe wet- en regelgeving en de ervaringen van gemeenten, ketenpartners en interne teams. De uitkomsten van de evaluatie worden betrokken bij het opstellen van de U&H-strategie voor de volgende periode (2028–2031), en kunnen aanleiding geven tot bijstelling van het toetsingskader, de set aan indicatoren en de taakverdeling.

Evaluatie vindt daarnaast plaats op een ander niveau. In het eerstvolgende UP worden de effecten van beleidskeuzes en uitvoeringservaringen eveneens verwerkt. Hiermee wordt geborgd dat actuele ontwikkelingen en voortschrijdend inzicht ook op kortere termijn invloed hebben op de inzet en accenten binnen de werkzaamheden, zoals onder paragraaf 2.1 'Vertrekpunten & Ontwikkelingen' is toegelicht.

3.2 Maatschappelijke opgaven

Tabel 1 is afkomstig uit de gezamenlijk vastgestelde, regionale U&H-strategie en laat zien dat de werkzaamheden van de OD NHN in uiteenlopende mate invloed hebben op verschillende aspecten van de fysieke leefomgeving. Onze vakinhoudelijke taken dragen veelal bij aan de realisatie van een of meer maatschappelijke opgaven. Wij geven daarbij dan ook aan waar het zwaartepunt van de inzet van ons instrumentarium ligt.

Tabel 1: Focuspunten OD NHN

Focuspunten	Waarborgen van kwaliteit (OW 1.3, onder a)				Ruimte voor ontwikkeling (OW 1.3, onder b)						Zwaartepunt instrumenten		
	Veiligheid	Gezondheid	Omgevingskwaliteit	Waarde van natuur	Energietransitie	Landbouwtransitie	Woningbouwopgave	Klimaatadaptatie	Vervanging infrastructuur	Circulaire economie	V	TH	A
Gemeentelijke en provinciale taken:													
Milieu - Milieubelastende activiteiten met hoog risico (bij bedrijven)	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	X	X	X
Milieu - Energiebesparingsplicht (bij bedrijven)	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★		X	
Milieu - Geluid (evenementen/horeca, verkeer en industrie)	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★		X	X
Asbest - Asbestsaneringen met hoog risico op blootstelling aan asbest	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	X	X	X
Bodem - Bodemactiviteiten met hoog risico op bodemverontreiniging	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	X	X	X
Natuur - Doden, vangen en/of onnodig lijden van dieren in nabijheid van bebouwde kom	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	X	X	X
Natuur - Grootschalig doden dieren wegens verduurzaming en projectontwikkeling	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	X	X	X
Natuur - Stikstof: agrarische sector, (zware) industrie, bouw en infra	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	XX	X	X
Natuur - Werkzaamheden in N2000-gebied, kap- en herplantwerkzaamheden	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	X	X	X
Vaarwegen - Situaties die gevaar/hinder voor nautisch verkeer veroorzaken	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★		X	
Zwemwater- Zwemwatergelegenheden die gevaar vormen voor gebruikers/bezoekers	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	X	X	
Ontwikkelthema's:													
ZZS- Zeer Zorgwekkende Stoffen	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	X	X	X
Water- Gebruik en kwaliteit van water	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	X	X	
CE - Circulair grondstoffengebruik	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	X	X	XX
OW- Omgevingsadvies strategisch	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★			XX
Energie- Veilige en duurzame energietransitie	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	X	X	XX
Toezicht- Ketentoezicht / ondermijning	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★		X	

☆	impact niet/zeer weinig		geen/bepaalde mogelijkheid tot maken impact
★	zekere mate van impact	X	mogelijkheid tot maken impact
★★	grote mate van impact	XX	grote mate mogelijkheid totmaken impact

3.3 Prioriteren en herprioriteren

Door de steeds veranderende vraag naar inzet op (nieuwe) thema's - in combinatie met de niet oneindig beschikbare middelen - is gerichte prioritering nodig. Dat wil zeggen dat het bestuur keuzes maakt en er dus ook (wettelijke) taken zijn die (tijdelijk) minder prioriteit krijgen. Hierbij moet voor 2026 gedacht worden aan zeer zorgwekkende stoffen, de Wet Werkgebonden personen mobiliteit en gewasbeschermingsmiddelen. Ook zijn er taken die hierdoor met een aangepast ambitieniveau worden uitgevoerd, zoals de behandeling van meldingen voor bodemenergiesystemen en de gemeentelijke natuuradvisering. Vanaf 2026 stopt de OD NHN geheel met het verlenen van duurzaamheidssubsidies.

4. Focuspunten

Focuspunten (groen in Tabel 1) zijn de strategische thema's waarop de OD NHN zich richt vanwege het belang voor de leefomgeving. Ze beslaan milieuvraagstukken, wettelijke taken en maatschappelijke opgaven en vertonen onderlinge samenhang. De onderstaande bijdrage markeert de eerste koppeling tussen deze focuspunten en de maatschappelijke doelen van onze deelnemers. In de praktijk maken de focuspunten een substantieel deel van ons dagelijks werk uit. In de U&H-strategie is hierover meer toelichting te vinden.

4.1 Veiligheid waarborgen

De OD NHN draagt bij aan het waarborgen van veiligheid door advies, vergunningverlening en toezicht op risicovolle bedrijven, waardoor milieurisico's worden beperkt. Daarnaast wordt toezicht gehouden op de waterkwaliteit en veiligheid van zwemlocaties, en de provinciale wegen en vaarwegen. Ook onreglementaire asbestverwijdering, bodemvervuiling en natuurschade vallen hieronder, omdat deze risico's vormen voor de fysieke leefomgeving.

4.2 Gezondheid

De OD NHN beperkt gezondheidsrisico's voor inwoners door bedrijven te controleren op naleving van algemene en specifieke regels. Daarnaast wordt toegezien op een veilige verwijdering van asbest, ook na incidenten zoals brand. De waterkwaliteit van zwemlocaties wordt structureel gecontroleerd. Geluidsoverlast bij evenementen en toezicht op de bodemkwaliteit, waaronder kinderspeelplaatsen, zijn aanvullende aandachtspunten in relatie tot de volksgezondheid.

4.3 Kwaliteit van de leefomgeving verbeteren

De OD NHN bewaakt de leefomgevingskwaliteit door milieubelastende activiteiten te reguleren, overlastmeldingen over bedrijven te behandelen, energiebesparingsmaatregelen af te dwingen en geluidsoverlast bij evenementen en infrastructuurprojecten te beperken. Ook natuurbescherming, asbestverwijdering en bodemverontreiniging worden opgepakt. Deze inzet draagt bij aan een gezonde, veilige en prettige woon- en leefomgeving.

4.4 Beschermen van de waarde van de natuur

De OD NHN beschermt natuurwaarden vanwege hun intrinsieke én functionele waarde, onder meer via beheer- en schadebestrijding, bodembescherming en stikstofreductie. Dit gebeurt bij projecten in bouw, infrastructuur, de energietransitie en in Natura 2000-gebieden. Zo wordt samen met partners gewerkt aan een veilige en duurzame leefomgeving.

Voor inwoners draagt dit bij aan een veilige en gezonde leefomgeving, met focus op duurzame oplossingen zoals emissiereductie en hergebruik van grondstoffen. In samenwerking met overheden en partners worden verantwoorde keuzes gemaakt, ondersteund door data gedreven planning, toezicht en advisering.

5. Inzet op maatschappelijke opgaven

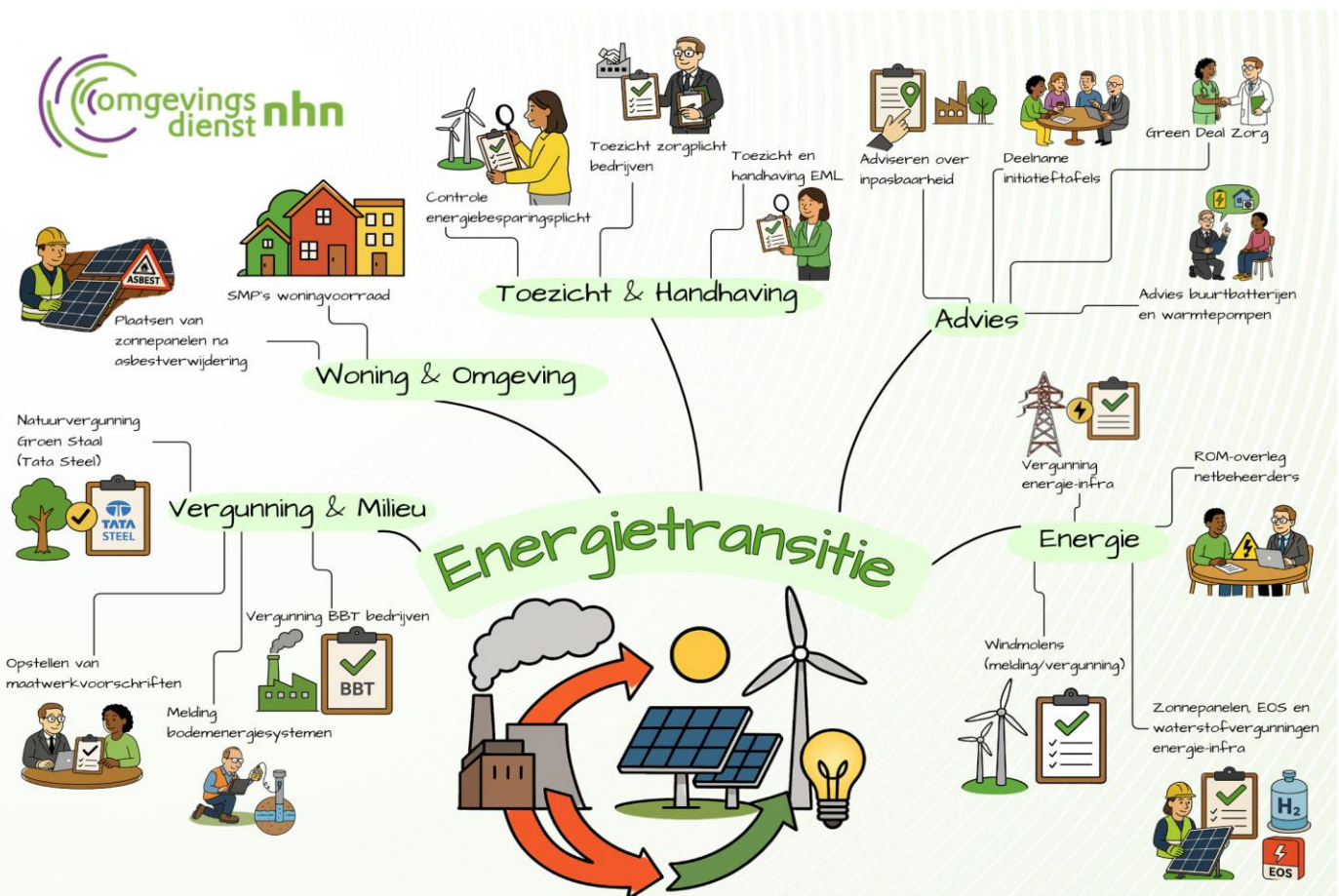
De OD NHN levert ook een belangrijke bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke opgaven van haar deelnemers. De opgaven die in deze paragraaf zijn opgenomen, zijn in de U&H-strategie met prioriteit aangeduid (paars in Tabel 1). De hiervoor kort omschreven focuspunten en de ontwikkelthema's zijn in de strategie nader toegelicht.

De inzet van advisering, vergunningverlening, toezicht, handhaving is – in lijn met de strategie – afgestemd op de beleidsdoelen en ambities die per opgave gelden. Deze inzet is gericht op maximale effectiviteit, maatschappelijke relevantie en gelijk speelveld) Wij maken daarbij onder andere gebruik van de grote hoeveelheid data en kaarten die wij over de verschillende onderwerpen tot onze beschikking hebben.

5.1 Energietransitie

De energietransitie is een structurele opgave gericht op de omschakeling van fossiele naar duurzame energiebronnen, zoals zon en wind, met als doel het beperken van klimaatverandering en het verduurzamen van de energievoorziening. Tegelijkertijd vormt energiebesparing een essentieel onderdeel van deze transitie, waarbij het terugdringen van onnodig energiegebruik bijdraagt aan CO₂-reductie en efficiënter systeemgebruik.

Wij ondersteunen deze opgave via beleidsadvies, vergunningverlening, toezicht en handhaving. In de praktijk betekent dit een toenemende adviesvraag rondom duurzame energievoorzieningen zoals bodemenergiesystemen, grote en kleine windturbines, biogasinstallaties, buurtbatterijen en warmtepompen. De OD NHN levert daarnaast inhoudelijke bijdragen aan initiatieftafels, overleg met de netbeheerders over netcongestie (ROM-overleg), en de uitvoering van de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord (RES NHN).

Daarnaast is er een groeiende opgave op het snijvlak van verduurzaming en natuurbescherming, bijvoorbeeld bij woningisolatie in relatie tot beschermde diersoorten. Wij ondersteunen gemeenten hierin door te adviseren over soortenmanagementplannen (SMP's). De OD NHN stelt deze niet zelf op of past ze toe, maar verleent gebiedsgerichte vergunningen op basis van een vastgesteld SMP.

Tot slot werken wij samen met de Taskforce Energie-infrastructuur en netbeheerders aan het verkennen van oplossingsrichtingen voor netcongestie. Door inzet op zowel energiebesparing als verduurzaming levert de OD NHN een integrale bijdrage aan een toekomstbestendige, uitvoerbare en natuurinclusieve energietransitie.

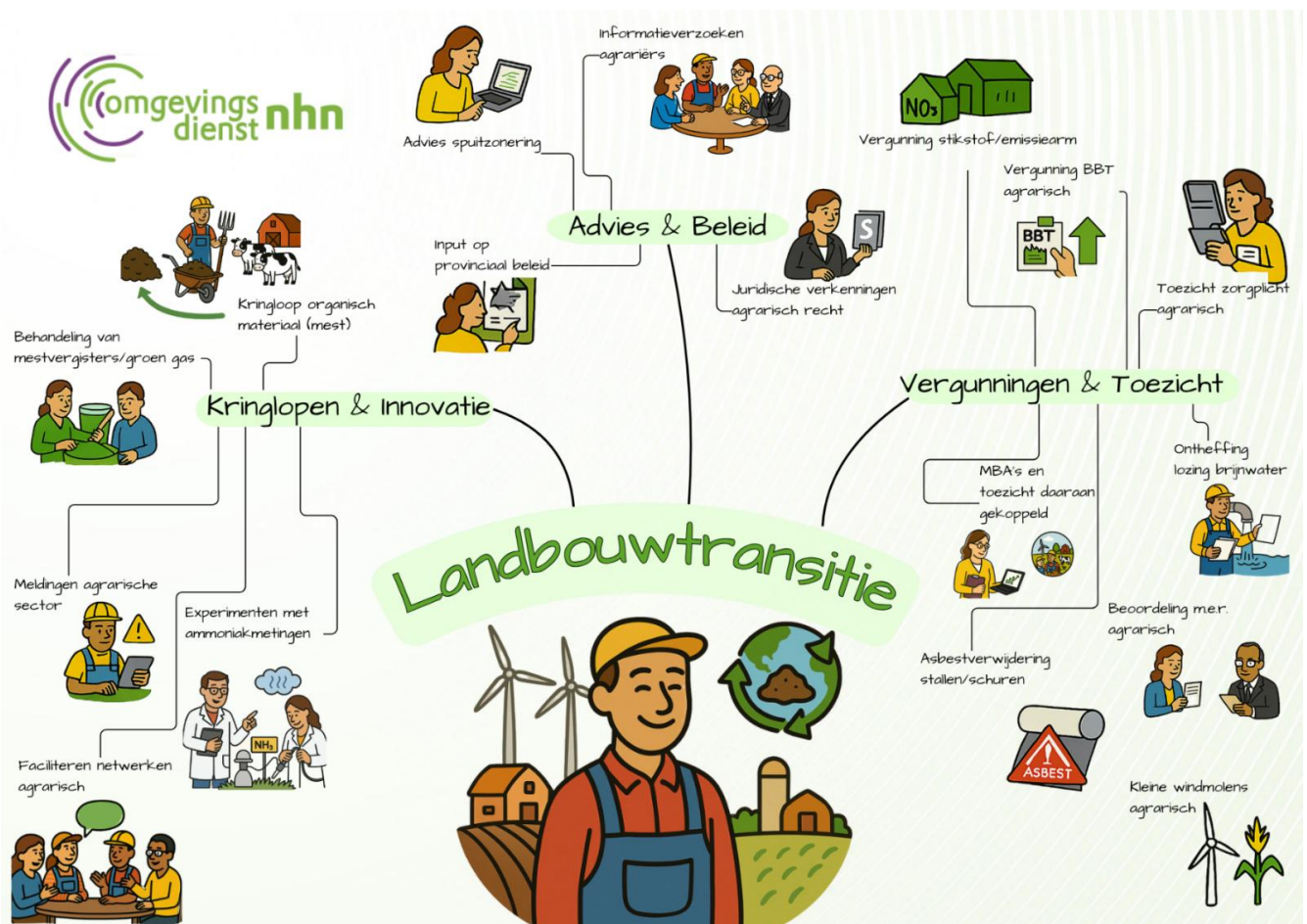
5.2 Landbouwtransitie

De landbouwtransitie is een ingrijpende verandering in het landelijk gebied waarbij wordt ingezet op duurzamere en circulaire landbouw en het verminderen van milieudruk door gebruik te maken van emissiearme technieken, natuurinclusief werken en hergebruik van hulpbronnen. Wij ondersteunen deze transitie met vergunningverlening, toezicht en advisering gericht op agrarische bedrijven, waarbij wordt samengewerkt met betrokken overheden, netbeheerders en agrarische netwerken.

Binnen deze opgave geeft de OD NHN (juridisch) advies over spuitzoning en begeleidt het meldingen vanuit de agrarische sector, waaronder aanvragen voor emissiearme stallen, lozingen van brijwater en (kleine) windmolens op agrarisch terrein. Ook worden aanvragen voor vergunningen op basis van de Best Beschikbare Technieken (BBT) beoordeeld, evenals aanvragen die verband houden met stikstofemissies. Voor grotere projecten toetsen wij de milieueffectrapportage.

De OD NHN faciliteert agrarische netwerken door actieve deelname aan overleg en initiatieftafels. Toezicht op agrarische bedrijven richt zich op de naleving van milieuregels en ecologische randvoorwaarden. Ook worden informatieverzoeken van agrariërs beantwoord en wordt ondersteuning geboden bij complexe dossiers zoals asbestverwijdering van stallen en schuren.

Via deze integrale benadering dragen wij bij aan een veerkrachtige, toekomstbestendige landbouwsector die in balans is met natuur, gezondheid en omgevingskwaliteit.

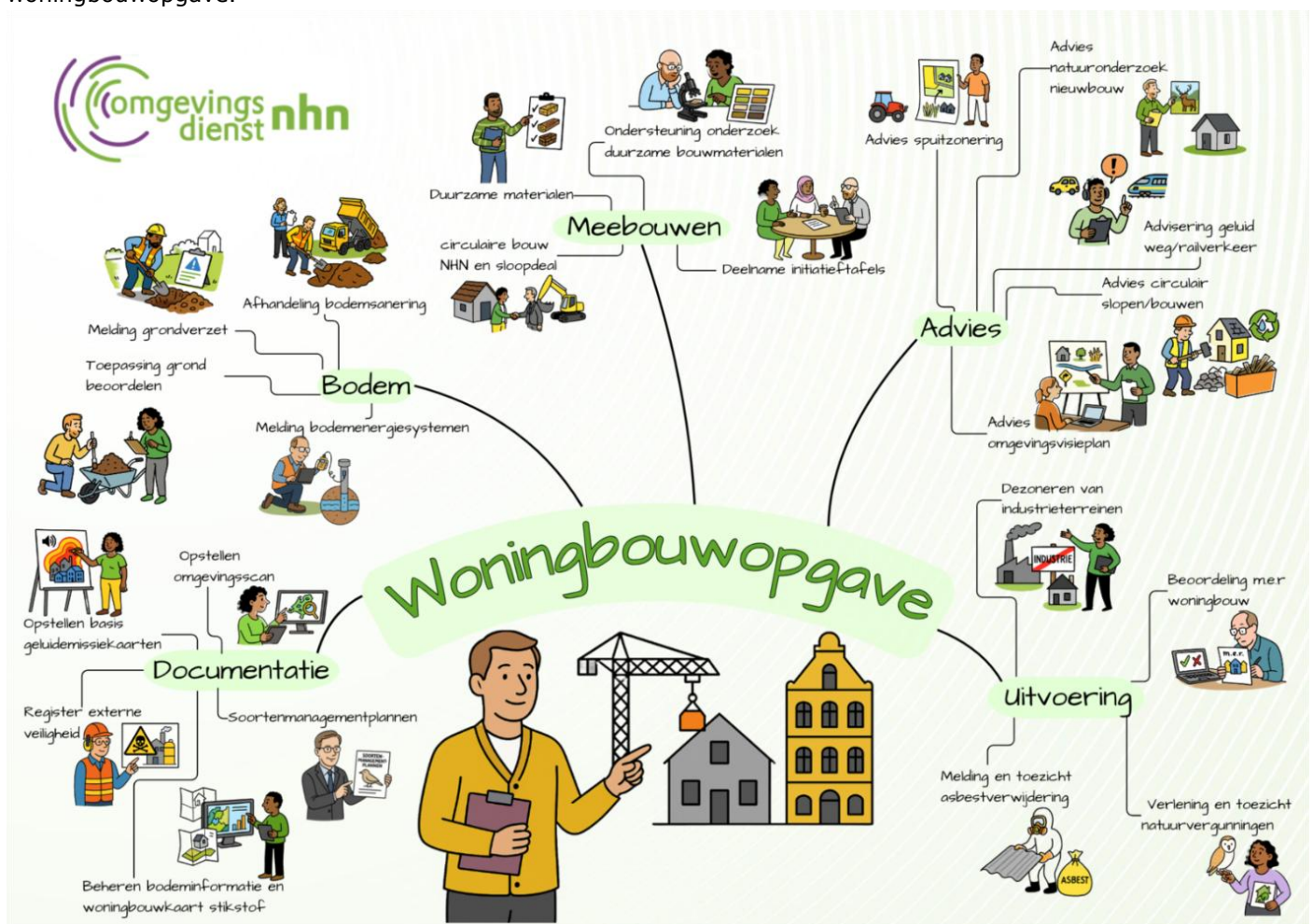
5.3 Woningbouwopgave

De woningbouwopgave vormt een centrale maatschappelijke uitdaging, gericht op het versneld realiseren van nieuwe woningen en het verduurzamen van bestaande bouw. Wij ondersteunen deze opgave via vergunningverlening, advisering, toezicht en deelname aan initiatieftafels. De OD NHN levert onder andere adviezen bij omgevingsvisies en -plannen, natuuronderzoek bij nieuwbouw, renovatie, circulair bouwen en het gebruik van duurzame materialen.

Vroegtijdige betrokkenheid van de OD NHN bij de planvorming van woningbouwlocaties is essentieel om belemmeringen in latere fasen te voorkomen. Door vroeg advies te geven over mogelijke knelpunten op het gebied van geluid, geur en natuur, kunnen mitigerende maatregelen tijdig worden getroffen. Ook ons toezicht hierop draagt bij aan de bescherming van gevoelige en beschermde waarden. Dit is onder meer van belang voor het beschermen van flora en fauna in het kader van soortenbescherming en natuurinclusief bouwen.

Een blijvend knelpunt binnen woningbouwprojecten is de stikstofdepositie in relatie tot Natura 2000-gebieden. Gezien de kwetsbare staat van deze gebieden ligt de uitdaging in het mogelijk maken van woningbouw zonder verdere aantasting van beschermde natuur, en waar nodig in het leveren van een bijdrage aan herstel. De OD NHN ondersteunt dit proces door vroegtijdige toetsing en advisering binnen het vergunningentraject.

Daarnaast zijn wij betrokken bij concrete onderdelen zoals de beoordeling van m.e.r., meldingen van bodemenergiesystemen, grondverzet, asbestverwijdering en bodemsanering. Ook worden omgevingscans opgesteld en natuurvergunningen verleend ter ondersteuning van integrale besluitvorming. Via deze aanpak draagt de OD NHN bij aan een haalbare, natuurvriendelijke en juridisch houdbare realisatie van de woningbouwopgave.

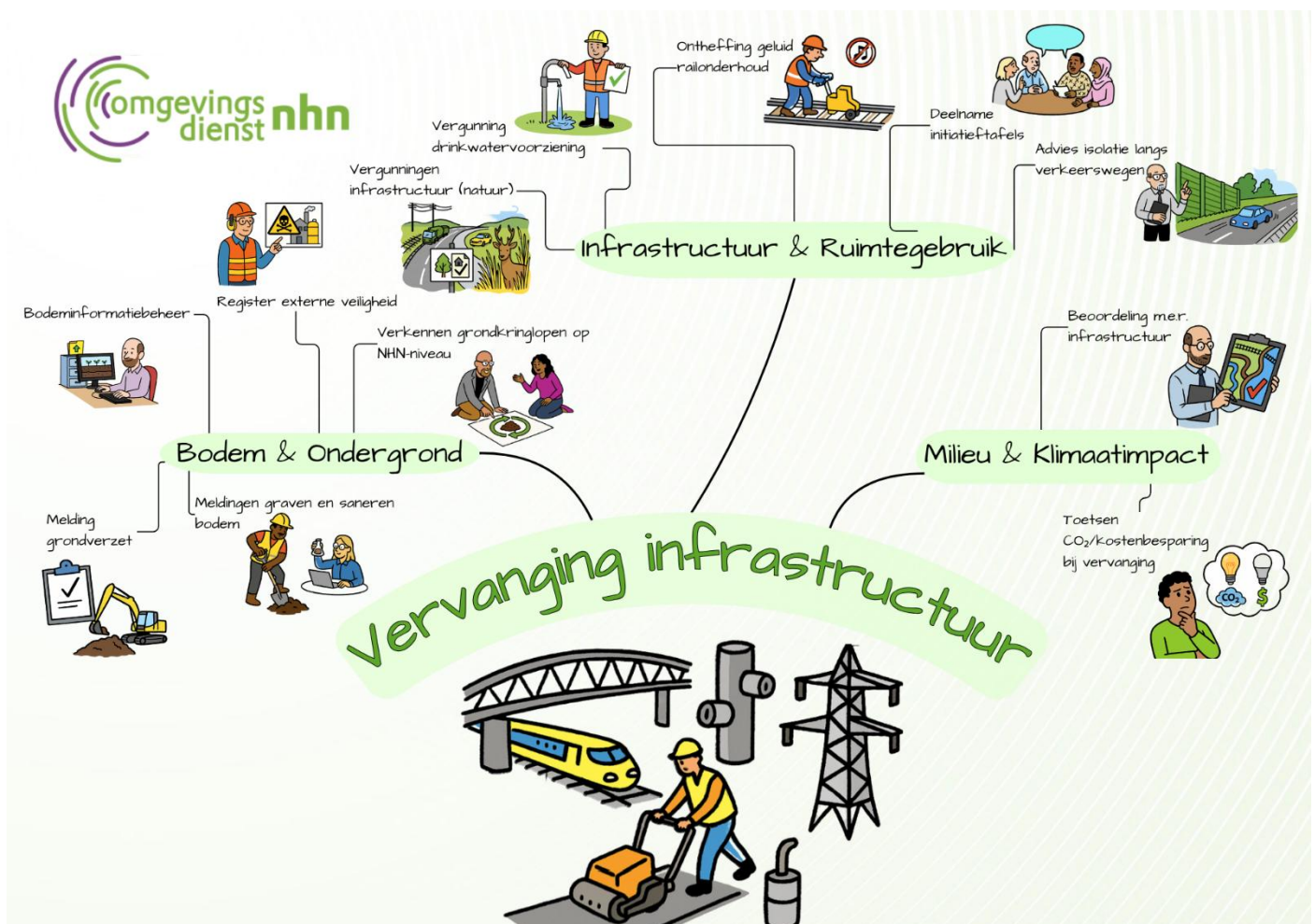

5.4 Vervanging infrastructuur

De vervanging en vernieuwing van infrastructuur is een groeiende maatschappelijke opgave, mede vanwege veroudering van netwerken en installaties en de lopende energietransitie. Wij leveren hieraan een bijdrage via vergunningverlening, de behandeling van meldingen, milieueffectrapportage (m.e.r.)-beoordeling en toezicht. De werkzaamheden richten zich met name op projecten rond wegen, spoor, leidinginfrastructuur en nutsvoorzieningen (netcongestie).

Binnen deze opgave beoordeelt de OD NHN meldingen van grondverzet, aanvragen en toezicht op vergunningen met betrekking tot infrastructuurprojecten in of nabij natuurgebieden en aanvragen voor de aanleg of vervanging van drinkwatervoorzieningen. Ook worden m.e.r.-beoordelingen uitgevoerd om de milieueffecten van grootschalige vervangingsprojecten te toetsen. De OD NHN toetst daarnaast ontheffingen voor geluidsproductie bij spoorwerkzaamheden en beoordeelt isolatiemaatregelen langs verkeerswegen.

OD NHN beheert en controleert het Register Externe Veiligheid (REV) met daarin informatie over bijvoorbeeld de ligging van buisleidingen en de opslag van gevaarlijke stoffen door bedrijven. De OD NHN neemt deel aan initiatieftafels om vroegtijdig te adviseren over infrastructuurprojecten. Hiermee wordt invulling gegeven aan een integrale aanpak waarbij veiligheid, gezondheid, omgevingskwaliteit en natuurwaarden geborgd worden bij vervangingsopgaven.

5.5 Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie richt zich op het aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering, zoals droogte, wateroverlast en hittestress. De OD NHN levert een bijdrage aan deze opgave door middel van advisering, met name gericht op het beperken van zoetwatergebruik in vergunningverleningstrajecten.

Bij ruimtelijke plannen en initiatieven adviseert de OD NHN over maatregelen die de kwetsbaarheid van de fysieke leefomgeving voor klimaatverandering verminderen. Hierbij wordt onder meer gekeken naar het gebruik van koelwater, waterbesparende technieken en ruimtelijke inpassing van klimaatbestendige oplossingen. De bijdrage van ons is hierin nog beperkt tot operationele advisering. Met name over de beperking van het gebruik van zoet water in bijvoorbeeld de productieprocessen van bedrijven. Versteving van onze bijdrage wordt vooral gezocht in de samenwerking met andere overheden en kennisinstellingen. De inzet is erop gericht om klimaatadaptatie structureel te integreren in omgevingsplannen, beleidsvorming en uitvoering.

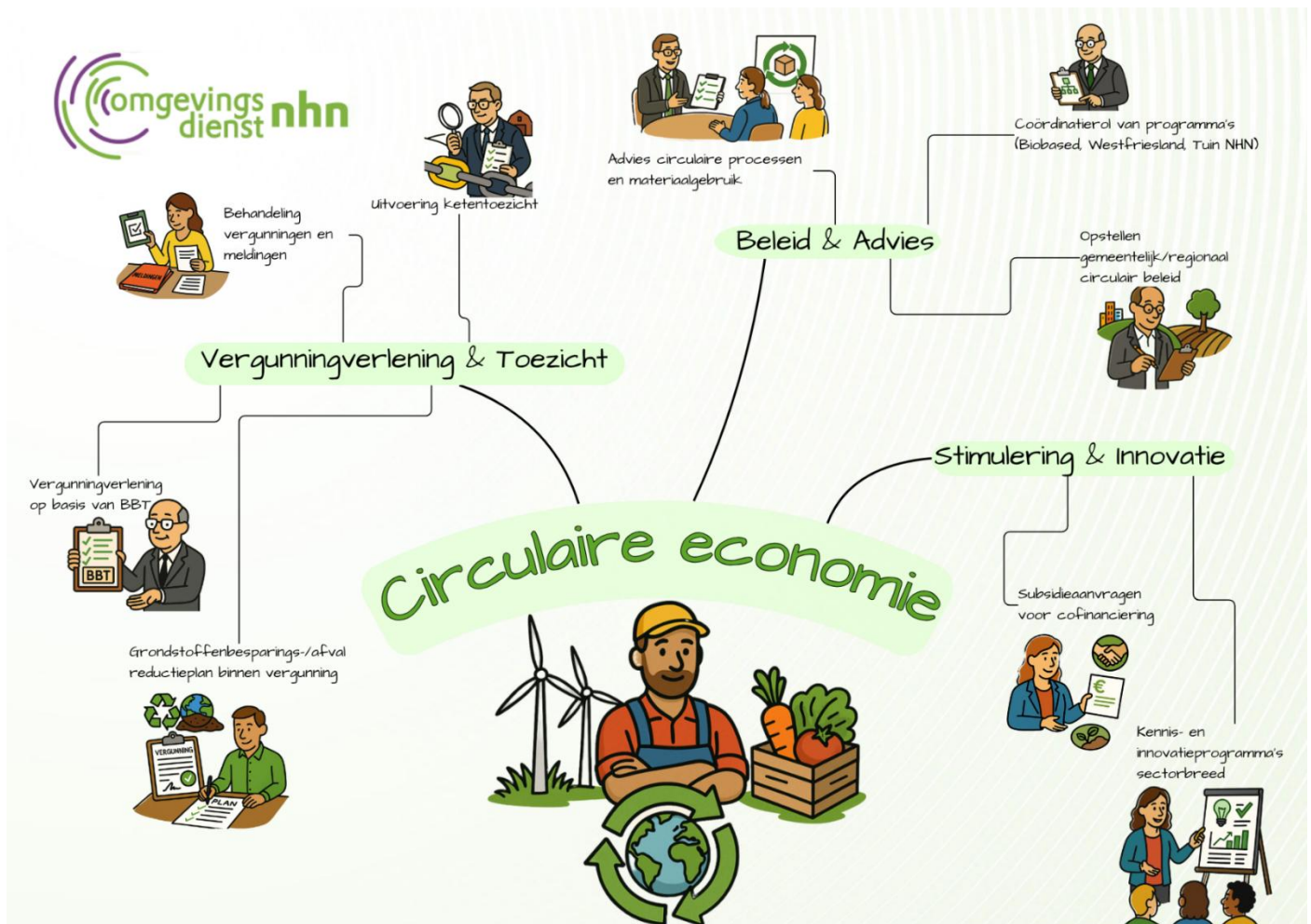
5.6 Circulaire economie

De OD NHN speelt een centrale rol in de regionale circulaire transitie, met name via de coördinatie van het programma Circulair Westfriesland. Binnen dit programma wordt in samenwerking met gemeenten, de provincie en kennispartners gewerkt aan het sluiten van materiaalketens in vijf prioritaire sectoren: bouw en GWW, agrarisch en biograndstoffen, zorg, maakindustrie en horeca & recreatie. Het doel hierbij is het veiligstellen van grondstoffen voor hergebruik en het terugdringen van de milieubelasting in sectoren met hoge impact.

De uitvoering vindt plaats via een jaarlijks programmatisch kader met concrete projecten. Voorbeelden hiervan zijn de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen, de Routekaart Circulaire Zorg (inclusief pilots zoals wasbaar incontinentiemateriaal), en onderzoek naar biocomposieten in samenwerking met kennisinstellingen. In de agrarische sector wordt gewerkt aan onder andere plasticvrije landbouw, circulaire teelten, een gesloten mestkringloop en natuurinclusieve landbouw.

De OD NHN draagt daarnaast bij aan landelijke beleidsontwikkeling via deelname aan het Coördinatieteam Circulair. Binnen de vergunningverlening worden circulaire voorwaarden verder ontwikkeld, zoals afvalpreventieplannen, het uitfaseren van zeer zorgwekkende stoffen en het benutten van informatie over kritieke grondstoffen. Ook wordt bijgedragen aan de mogelijkheid tot een regionale grondbalans door het beheer van het Bodemloket.

Voor 2026 staat een quickscan gepland om bedrijven te identificeren met het grootste potentieel voor grondstoffen- en afvalreductie. Op basis hiervan wordt een pilot opgezet waarin circulaire voorwaarden worden opgenomen in de vergunningverlening. Daarmee wordt toegewerkt naar een structurele verankering van circulariteit binnen het instrumentarium.

5.7 Specifieke taken in 2026

Naast de focuspunten en de maatschappelijke opgaven krijgt een aantal specifieke onderwerpen in 2026 extra nadruk. Zo jaagt de OD NHN innovaties aan via het Fieldlab Experimenten Tuin NHN en worden de woningbouwkaarten stikstof voor kleinschalige bouwprojecten geactualiseerd. Daarnaast voert de OD NHN de coördinatie van het programma Circulaire Bouw NHN uit, rollen wij de Soortenmanagementplannen (SMP's) bij meerdere gemeenten in Noord-Holland uit, en verspreiden wij stikstofkennis onder gemeenten en de collega-omgevingsdiensten in de provincie.

Daarnaast houden wij er rekening mee dat er vanaf 2026 vergunningen kunnen worden verleend aan PAS-melders (Pilot Texel). Ook wordt de natuurvergunning voor Tata Steel in het kader van de overgang naar groen staal door ons behandeld.

5.8 Algemene ondersteunende taken

Naast deze specifieke inzet zijn er diverse taken die op voorhand niet aan een of meer van de opgaven te verbinden zijn. Hierbij moet gedacht worden aan administratieve en juridische ondersteuning, informatie- en Wov-verzoeken, milieuvluchten, kennisopbouw, het volgen van innovaties, informatieplichten en onze 24-uurs piketdienst. De toegevoegde waarde van de OD NHN ligt daarbij in het samenbrengen en zekerstellen van deskundigheid en ervaring. Door ons schaalniveau waarborgen wij de leveringszekerheid voor onze deelnemers.

5.9 Vertaling naar het UP-2026

Wat blijft is dat de OD NHN ook in 2026 risico gestuurd werkt. Wij maken daarbij de eerste slag naar een opgavegerichte en programmatisch aanpak. Onze inzet en de communicatie daarover richt zich meer en meer op onze bijdrage aan uw maatschappelijke opgaven. De goede samenwerking met onze deelnemers en ketenpartners staat daarbij voorop.

De inzet van ons U&H-instrumentarium is afgestemd op beleidsdoelen en bestuurlijke prioriteiten uit de U&H-strategie. Deze speerpunten geven richting aan een veilige en duurzame leefomgeving in Noord-Holland Noord. Per instrument (vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering) is de inzet bepaald en vertaald naar producten op OD-totaalniveau. Daar komt onze gezamenlijke verwachting van aantallen en uren terug. Naast het gesommeerde totaaloverzicht in Deel I is het programma per deelnemer samengevat terug te vinden in de bijlagen van Deel II.

6. Versterking U&H-stelsel

Alle landelijke omgevingsdiensten zien zich steeds meer gesteld voor opgaven die de lokale en regionale grenzen overstijgen en landelijk van aard zijn. Denk hierbij aan de energietransitie, de waterstofeconomie, zeer zorgwerkende stoffen, de stikstofopgave en de kwaliteit van water en bodem. Waar we eerder een meer taakgerichte aanpak kenden vereist de Omgevingswet handelen vanuit het integrale gebiedsperspectief.

De afgelopen jaren zijn diverse rapporten verschenen over de werking van het U&H-stelsel. Deze rapporten en de afronding van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH (IBP VTH) in 2024 hebben erin geresulteerd dat op 16 januari 2025 het Rijk, de VNG, het IPO, de UvW en Omgevingsdienst NL samenwerkingsafspraken hebben getekend. Het doel van deze samenwerkingsafspraken is om de samenwerking tussen alle partijen voort te zetten en ervoor te zorgen dat de binnen het IBP VTH ontwikkelde producten worden ingevoerd en goed worden geborgd. Elk jaar wordt de voortgang bekeken en gepubliceerd in de *Staat van de VTH*. Daarnaast is onze koepelvereniging "Omgevingsdienst NL" sterk in ontwikkeling met een centrale rol in de kennisinfrastructuur en VTH-opleidingen.

Bijlage 1 – Deel I: Gesommeerd overzicht voorlopige aantallen en uren 2026 gemeenten

U&H-UITVOERINGSPROGRAMMA 2026

Deel II - Uitvoering